

SAFARI

www.ekoturism.org

NYHETSREV FRÅN EKOTURISMFÖRENINGEN # 1-04

Vargen har fått ett nytt värde i Dalarna...

Bildreportage på sidorna 6 och 7.

Ångbåtsexpedition, sagoritt och renflytt. Naturens Bästa fylls på med ännu fler kvalitetsmärkta arrangemang.

Läs om diplomeringen på sida 5.

Tusentals nya jobb inom svensk turism

Under 2002 beräknades svensk turism dra in exportintäkter på drygt 43 miljarder kronor. Det är ett par miljarder mer än den svenska personbilsexporten lyckas med.

Sedan 1995 har det skapats 30 000 nya årsarbeten inom svensk turism, och 2002 generade besöksnäringen 130 000 årsarbeten. Det motsvarar ganska väl

antalet sysselsatta inom hälso- och sjukvården.

Den här statistiken och en hel del andra siffror finns att läsa i Turistdelegationens folder Satelliträkenskaper – en metod att mäta turistnäringens effekt på ekonomin och sysselsättningen i Sverige.

Ladda ner den gratis från www.tourist.se under rubriken Statistik och analys.

Ekoturism en framgångsfaktor

I Svenska Turistföreningen (STF) har vi länge arbetat med ekoturism. I våra riktlinjer står det att verksamheten ska bedrivas i samklang med en långsiktigt hållbar utveckling, och begreppet ekoturism finns nedskrivet i handlingsplaner med många år på nacken. Vi har helt enkelt tyckt och trott våra vandringar, skidtur och cykelturer var utmärkta exempel på ekoturismarrangemang. Men på den tiden fanns det ingen allmängiltig definition eller mätstock på ekoturism. Ekoturismen var dessutom ett relativt okänt begrepp på marknaden.

Men tiderna har förändrats och idag är det annat ljud i skällan. Ekoturism är trendigt både för besökare och arrangörer och det skrivs spaltmeter i pressen. Ekoturismföreningen har på ett föredömligt sätt ryckt åt sig initiativet och Naturens Bästa har blivit synonymt med svensk ekoturism. Naturens Bästa har inneburit en rejäl skärpning i leden. Den ekoturism vi trodde att vi ägnade oss åt duger inte längre, i alla fall inte om vi vill ligga i spets.

Att märkningssystemet förbättrar kvaliteten är ett välkommet faktum. Vill man vara med i den fina familjen "Naturens Bästa" så måste man anstränga sig. Och jag är övertygad om att ansträngningen kommer att betala sig på flera sätt. Kunderna upptäcker snart att agnarna skiljs från vetet.

Att STF är den organisation som har flest godkända arrangörer och flest märkta arrangemang är naturligt. Men vi är långt ifrån nöjda. Det vi har idag är bra, men

inte tillräckligt. Vår tro är att det om några år är nödvändigt att vara märkt om man ska kunna konkurrera om allt medvetnare gäster.

Ekoturismföreningen har genom Naturens Bästa gett kvalitetsturismen ett ansikte. Men i konkurrens med andra märkningar kommer Naturens Bästa hela tiden att behöva förklaras, ibland kanske även försvaras. Därför krävs en stark Ekoturismförening med många medlemmar som slår vakt om varumärket och hela tiden utvecklar verksamheten. Medlemsnyttan kommer att vara ett nyckelord för att lyckas.

Gästerna kommer att vara goda medhjälpare i kvalitetskontrollen, men Ekoturismföreningen måste också ta sitt ansvar. Det räcker inte med att granska och godkänna. Det är bara en tidsfråga innan det krävs nya former för kontinuerlig uppföljning. Men det viktigaste just nu är att det etableras fler godkända arrangörer och att det finns många arrangemang i alla landsändar. Utbudet måste bli betydligt större än idag, mera varierat och mycket mera tillgängligt. Den som då har sina arrangemang märkta är rustad att möta en hårdnande konkurrens.

På Svenska Turistföreningen ser vi med stor entusiasm på utvecklingen. Med Naturens Bästa har vi fått ytterligare ett fantastiskt verktyg för att utveckla och torgföra verksamheten.

Pelle Andersson

Informationschef STF

Vice ordförande Ekoturismföreningen

Kalendarium

25 – 28 mars

TUR-Mässan 2004

Skandinaviens största affärsmässa för resebranschen arrangeras som vanligt i Göteborg. Bland annat presenterar Vildmark i Värmland, Vägvisaren - samiska upplevelser och Grövelsjöns Fjällstation sitt utbud i en gemensam monter. Mer information hittar du på www.turfair.com

1 – 4 april

Vildmark

& Äventyrsmässan

I stora A-hallen på Stockholmsmässan presenteras som tidigare år äventyrsturism, friluftsliv, jakt, fiske, foto och mycket annat. Bland annat föreläser Naturresor Annelie Utter om sin verksamhet under rubriken från Arktis till Afrika och Christopher Toll från Äventyrsresor berättar om hur man bestiger sydamerikanska toppar.

Mer information finns på www.stofair.se eller direkt på <http://vildmark.stofair.se>

April

Naturens Bästas nya sajt Någon gång i slutet av april räknar vi med att sjösätta Naturens Bästas nya sajt. En webbplats som ska bli den naturliga och funktionella vägvisaren till ett spännande och växande utbud av kvalitetsmärkt svensk ekoturism.

Maj

Ekoturismföreningens nya webbsida

Föreningens sajt får några veckor senare ett helt nytt utseende och inte minst funktionella sökfunktioner att hitta bland föreningens drygt två hundra organisations- och företagsmedlemmar.

24 maj

Ny diplomering på

Nationalparkernas Dag

Dags för att dela ut diplomerna till den femte omgångens godkända arrangörer. Preliminär plats blir Nationalparkernas Hus i Tyresta Nationalpark. Mer information kommer inom kort på www.ekoturism.org

REDAKTION

REDAKTÖR
Annelie Nilsson

MEDARBETARE I DETTA NUMMER
Pelle Andersson, Per Jiborn,
Maria Kjellström, Louise Sjögren,
Rutilus Ecokonsult,
Eva-Karin Kronquist, Helena Jansson

Vill du berätta något för
Ekoturismföreningens medlemmar?
Kontakta redaktionen
på annelie@naturensbasta.se
eller ring Annelie Nilsson
031-13 75 30

MEDLEMSKAP & INFORMATION

För medlemskap och information om
Ekoturismföreningen kontakta vårt kansli:

Svenska Ekoturismföreningen
Box 87, 830 05 Järpen
Tel: 0647 – 66 00 25, Fax: 0647 – 100 12
E-post: info@ekoturism.org
Hemsida: www.ekoturism.org
www.naturensbasta.se
Pg: 81 39 93-3 / Bg: 5034-52 89

Grand Travel Award 2004 till Vägvisaren – samiska upplevelser

En ruggig novemberkväll i Gällivare satt Lennart Pittja och lyssnade på ett föredrag om ekoturism i Asien. Han fick höra om utländska besökare, som betalade bra för att få vandra med jakar på den mongoliska högplatån. Som son i en renskötarfamilj insåg Lennart Pittja att han hade tillgång till en liknande, men då ännu slumrande, resurs. Efter flera års arbete med att intervjua gamla släktingar, tämja renar, förankra arbetet i den egna samebyn och anpassa arrangementet till besökande gäster lanserade han produkten – fjällvandring med renar.

En svensk jätteattraktion förvandlades därmed plötsligt till en bokningsbar spetsprodukt. Något som fick nordamerikaner att flyga till Norrbotten, för att sedan under en vecka tillsammans med samiska guider och tämjda renar vandra upp genom Stora Sjöfallets nationalpark och ner genom ett vidunderligt norskt fjordlandskap. Där kunde sedan den som ville, fortsätta även-

tyret och paddla vidare med havskajak. Sammantaget - ett skolexempel på kreativ produktutveckling, god samordning och lyckad marknadsföring av kvalitetsmärkt ekoturism som satt Sverige på kartan.

Samisk turism har de senaste åren både växt i antal verksamma företag och fått ett större utbud. Till detta finns flera förklaringar, som exempelvis internationella trender, Jokkmokks marknad och

” I vår presenterar
Vägvisaren ännu
ett arrangemang i
världsklass ”

Ishotellet. Men avgörande har varit en ny attityd bland unga samer, som i första hand ser möjligheter och utmaningarna, och inte låter sig

skrämmas av problem och risker.

En förträfflig företrädare för denna inställning är Lennart Pittja och hans företag Vägvisaren - samiska upplevelser, som nu belönas med årets ekoturismpris - Grand Travel Award.

Den ekoturism, som nu presenteras bakom kvalitetsmärket Naturens Bästa, handlar dock inte bara om att produktut-

veckla, tillgängliggöra och ge gästen en upplevelse utöver det vanliga.

Grundtanken är att bevara genom att varsamt och kunnigt visa upp resmålens natur- och kulturvärden. Även här är Vägvisaren - samiska upplevelser ett föredöme och en pionjär.

- Samisk turism är en balansgång. Arrangemanget måste anpassas till turisten, utan att för den skull förvanska det som besökaren kommit för att uppleva – vår vardag. Därför funderar jag mycket på hur det samiska framställs, förklaras och presenteras för mina gäster, betonar Lennart Pittja.

I vår presenterar Vägvisaren – samiska upplevelser ännu ett arrangemang i världsklass. Produkten Renflytt i Laponia innebär att en liten grupp besökare får en unik möjlighet att följa med på, delta i och inte minst uppleva en riktig renflytt. Här kombineras storslagna fjällvyer med samiska traditioner och mycket närkontakt med renarna. Samtidigt tillåter arrangemanget ekonomiskt pressade renskötare att ta det lite lugnare och låta hjorden flytta i ett naturligare tempo, eftersom turisternas pengar också räcker till att stödutfodra djuren. På så vis kan också ekoturismen leva upp till sitt mål – att aktivt bidra till att bevara och skydda det som gästen kommit för att uppleva.

Läs även pressmeddelandet från den 1 mars på www.ekoturism.org

Foto: Staffan Widstrand

Ekoturism gav miljonorder

Nedanstående notis är saxad från Norrbottenskuriren den 16 februari.

STF:s val av varuleverantör till anläggningarna i Kebnekaise, Abisko och Saltoluokta säsongen 2004 innebär att Hedmans partiaffär i Gällivare tagit hem en order i storleksklassen fyra miljoner.

Enligt Jonas Nilsson, platschef vid STF:s anläggning i Saltoluokta var det ambitionen att gynna det lokala näringslivet som kom att väga tyngst för STF vilket är ett av de viktigaste kriterierna enligt "Naturens Bästa" för att bli godkänd som ekoturismarrangör.

- För oss är det här en viktig affär. Det profilerar dels vårt sortiment men åsätter det också med en betydelsefull kvalitetsstämpel vilket betyder mycket för vår fortsatta verksamhet, säger Per Hedman, VD, Hedmans partiaffär.

Hedmans partiaffär är ett fullsorterat livsmedelsgrossistföretag i Gällivare, med filial i Luleå, som profilerat sig med sina viltprodukter

Safari ringde upp Per Hedman och Johan Nilsson för att få ytterligare kommentarer på detta positiva besked. Att godkända arrangörer inom Naturens Bästa arbetar för att hitta fler lokala leverantörer är avgörande för utvecklingen av svensk ekoturism. Därför välkomnar Safari så här konkreta resultat.

- Det här var mycket roligt för oss. Förutom att det stärker vår kvalitetsprofil att leverera till STF så ser vi att vår idé med samordnade transporter ger resultat. Vi erbjuder våra kunder att samordna våra leveranser med andra leverantörer, t ex mejeri- och dryckleveranser, vilket innebär säkrare leveranser för kunden och färre transporter när antalet leveranser minskar. Det blir billigare för alla parter och förstås bättre för miljön. Nu stimuleras vi att utveckla konceptet ytterligare.

- Vi tycker att det är jätteroligt att kunna få även våra större leveranser från lokala leverantörer, säger Johan Nilsson på Saltoluokta Fjällstation. Men vi kommer också att fortsätta att köpa viltkött och fisk från våra mindre leverantörer.

Ekoturistprogrammet förtydligar sin inriktning

Ekoturistprogrammet vill ta ett huvudansvar för bilden av Sverige som ekoturistiskt resmål. Sedan i höstas fokuserar vi ytterligare våra insatser för att aktivt bidra till att Sverige positioneras som ett högkvalitativt ekoturistiskt resmål på både den svenska och utländska marknaden.

Ekoturistprogrammet arbetar för att Sverige ska förknippas med de dokumenterat bästa ekoturistiska arrangemangen i landet, det vill säga dem som finns inom kvalitetsmärkningssystemet Naturens Bästa. För att lyckas med vår uppgift har vi identifierat de målgrupper som vi vill bearbeta för att genom dem nå slutkunden, den gästande ekoturisten. I Sverige riktar vi oss till opinionsbildare, politiker, massmedia och rese- och turistnäring för att öka medvetenheten om innebörden av ekoturism. Det är nödvändigt för att Sverige på sikt ska uppfattas som ett trovärdigt ekoturistiskt resmål. Dessutom bearbetar vi massmedia och reseätersförsäljare i Sverige och utomlands för att öka kännedomen om och intresset för Naturens Bästa-arrangemang.

Ekoturistprogrammet har också initierat marknadsundersökningar på Sverige, Storbritannien, Tyskland och Nederländerna för att ta reda på potentiella kundgrupper och samarbetspartners för Naturens Bästa-arrangörer. En offensivare satsning på export sker före sommaren, bland annat genom en specialanpassad utbildning som möjliggör för Naturens Bästa-arrangörer att utveckla sina verksamheter på export.

Välkommen att besöka vår hemsida www.swetourism.se/ekoturistprogrammet.

Louise Sjögren

Projektledare Ekoturistprogrammet

Ekoturistprogrammets styrgrupp och avsändare

Ekoturistprogrammets styrgrupp och avsändare består idag av representanter från tolv organisationer som alla verkar för och i hela Sverige: Exportrådet, Fiskeriverket,

Landstingsförbundet/Svenska Kommunförbundet, LRF Lantbrukarnas Riksförbund, Naturvårdsverket, NUTEK Verket för näringslivsutveckling, Svenska Ekoturismföreningen, Sveaskog Förvaltnings AB, STF Svenska Turistföreningen, Sveriges Rese- och Turistråd, Turistdelegationen och WWF Världsnaturfonden. Sveriges Rese- och Turistråd är huvudman för Ekoturistprogrammet.

Ekoturistprogrammet medverkar på Vildmark & Äventyrmässan

På Vildmark & Äventyrmässans branschdag den 1 april presenteras Ekoturistprogrammet närmare för näringen.

På eftermiddagen bjuder Sveriges Rese- och Turistråd, Turistdelegationen och Stockholmsmässan in till fyra seminarier med fokus på ekoturism och outdoor på export. För seminarieprogram och inbjudan, maila till Louise Sjögren, louise.sjogren@swetourism.se (projektledare Ekoturistprogrammet).

Charlotte Permell diplomerade ny ekoturism

som vargspårning, sagoritt, ångbåtsexpedition
och traditionell renflyttning.

Foto: Ekoturismföreningen/Kenneth Bengtsson

Den 28 januari presenterade Charlotte Permell, programledare på SVT Naturfilm, elva nya godkända ekoturismarrangörer. Bland de nya kvalitetsmärkta arrangemangen märktes vargspårning i Dalarna, sagoritt genom trolska skogar, havsskärgårdsexpedition med ångbåt och värfflytt med renar. Därmed växer utbudet inom Naturens Bästa till 125 arrangemang från närmare 50 godkända arrangörer.

- Med den här fjärde diplomeringen tar vi ytterligare ett steg i strävan att göra Naturens Bästa till den självklara vägvisaren till de bästa naturresorna från Sveriges främsta ekoturismarrangörer, berättade Dan Jonasson, ordförande i Svenska Ekoturismföreningen.

- Den här gången är vi speciellt stolta över att bland annat kunna presentera sagoritter genom sydsvenska trolskogar, vargspårning mitt i Dalarna, ångbåtsexpedition i det yttersta havsbandet, gårdsgårdsbyggarkurs i Roslagen och värfflytt med renar i Lapplands fjällvärld. Det sistnämnda är ett världsunikt arrangemang där besökaren under flera dagar deltar i en traditionell renflytt.

- Dessutom tillkommer fler av Sveriges främsta arrangörer av hästturism, hundspann, kajakpaddling och fisketurism. Därmed utökas Naturens Bästas utbud med ännu mer av fascinerande ekoturism från i stort sett hela Sverige, för olika

smakriktningar och för alla plånböcker, poängterade Dan Jonasson.

Naturens Bästa en värdefull väg- och riktningvisare

- Under många år har mitt jobb varit att besöka olika naturområden runt om i världen. Jag har ofta tänkt att vi i Sverige har mycket att lära och att vi kan bli mycket bättre på förvalta vår egen fantastiska natur, berättade Charlotte Permell programledare på SVT Naturfilm

- Men de senaste åren har mycket hänt, och äventyr med allt från vargspårning till kajakpaddling och hundspannturer kan nu upplevas även här. Samtidigt är det svårt för oss resenärer att hitta rätt i ett brett och snabbt växande utbud. Med resandet som yrke har jag själv bästa tänkbara förutsättningar, men trots det har jag åkt på några riktigt usla och oseriösa arrangemang genom åren. Jag är därför den förste att välkomna den kvalitetsmärkning av svensk ekoturism, som nu gör det möjligt för gemene man att hitta fram till de främsta arrangörerna, understök Charlotte Permell.

Turism i världsarv, nationalstadsparken och naturreservat

- Vår ambition att knyta samman ekoturism med skyddad natur tydliggörs även denna gång, framhöll Per Jiborn, märkningsansvarig för Naturens Bästa.

- Jag syftar bland annat på de guide-turer, som vuxit fram i samarbete mellan Världsnaturfonden och Strömma Turism & Sjöfart, i världens första nationalstadspark – Ekoparken mitt i Stockholm.

- Eller på ridturer i världsarvet Höga Kusten, gårdsgårdsbyggarkurser i Riddersholms naturreservat i Uppland och hundspannsäventyr utefter Långan – ett strömmande vattendrag av riksintresse i Jämtland.

Här är de elva nya godkända ekoturismföretagen:

1. Atur AB (Östergötland)
2. PolarQuest (Göteborg)
3. Ångfartygs AB Saltsjön (Stockholm)
4. Ekoparken – Strömma (Stockholm)
5. PULS (Uppland)
6. STF Vandrarhem Kapellskär (Uppland)
7. ART of NATURE (Dalarna)
8. Nättan Skog & Fritid (Härjedalen)
9. Camp Dannevall (Jämtland)
10. Hästgård Höga Kusten (Ångermanland)
11. OFELAS islandshästar & guide-service (Norrbotten)

Läs mer om varje företag på www.naturensbasta.se

Ekoturism ger vargen nytt värde i Dalarna

Foto: Staffan Widstrand Text: Per Jiborn

Vargdebattens vågor går höga i Dalarna, och bryts stundtals i bittert skum.

Rättviks kommunalråd vill skjuta ett av Sveriges mest värdefulla vargpar. Delar av jägarkåren vägrar för en tid att söka upp trafikskadat vilt. Länsstyrelsens vargspårare får sina bildäck sönderskurna, och lokaltidningarnas insändarsidor fylls av argument för och emot.

Barnen kan inte gå själva till skolan, och jakthundens liv är mer värt än vargens, menar somliga. Andra tycker att rovdjur är en naturlig del av vår biologiska mångfald, och att vargen är en resurs för ekoturism.

Bortom vissa av argumenten skymtar även andra ståndpunkter. Vargen verkar få klä skott för både en misslyckad glesbygdspolitik och alla oönskade beslut som fattas i Stockholm.

Vargmotståndarna tvivlar på rovdjursturismens möjligheter.

– Hur ska vargsafaris ge tillräckligt med pengar för att våga upp vargens nackdelar. Samtidigt tar en ny näring form mitt i stormens öga – Furudalsreviret norr om Siljan. Nu kommer de första utländska grupperna till Dalarna för att få en skymt av en varg eller på skidor kunna följa deras spårlopor.

Erfarna turistentreprenörer menar att detta bara är början, och pekar på att bland annat engelska ekoturister betalar mer än över tio tusen kronor för en bra vargupplevelse.

Foto: Ekoturismföreningen/Kenneth Bengtsson

I januari diplomerades ART of NATURE och vargspårning i Dalarna blev en del i Naturens Bästas kvalitetsmärkta utbud. Vargturism i Furudalsreviret är ännu bara i sin linda, men den här spårsäsongen har vargarna lågt räknat bidragit till turistintäkter på minst 150 000 kronor. Märkningskommitténs motivering är på väg att förverkligas fortare än väntat.

ART of NATURE står för spirande ekoturism. Dess gedigna naturkunskaper, goda lokala förankring, kvalitetskänsla och djärvhet har redan tillfredsställt sparsmakade utländska besökare. Det här är början på en växande näring, som kan bidra till att lösa upp infekterade motsättningar i synen på våra fyrbenta rovdjur.

Mitt i Orsa Finnmark och med vargflocken inpå knutarna ligger Furudals bruk. Den nye ägaren, Rickard Engberg, vill sedan ett år tillbaka göra bruket till en mötesplats för olika kundgrupper som golfare, sportfiskare och rovdjursturister. Det handlar om investeringar i miljonklassen, och där vargen är en central pusselbit i marknadsföring och attraktionskraft.

- Att spåra varg i facklornas sken är en upplevelse man minns, och själv vill jag använda gräben i våra skogar till att utveckla turismen här på Furudals bruk, berättar Rickard Engberg.

Webbtips

De 5 stora: www.de5stora.com

Rovdjursföreningen: www.rovdjur.w.se

Furudalsbruk: www.furudalsbruk.se

Art of Nature: www.artofnature.se

Första boken om svensk ekoturism

I februari presenterade Svenska Naturskyddsföreningen sin årsbok – Rena semestern.

Utifrån frågan om ekoturism kan bidra till att skydda svensk natur, blev ett antal journalister ekoturister och besökte förra sommaren ett antal godkända arrangörer inom Naturens Bästa.

Boken domineras av lockande resereportage från fjällvandring med renar, islandshästar i Jämtland, björnsafari i Hälsingland, bo på lantgård, gäddfiske i Värmland, byn Ammarnäs vid vägens ände, besök på Lilla Karlsö och kajakpaddling i Bohuslän.

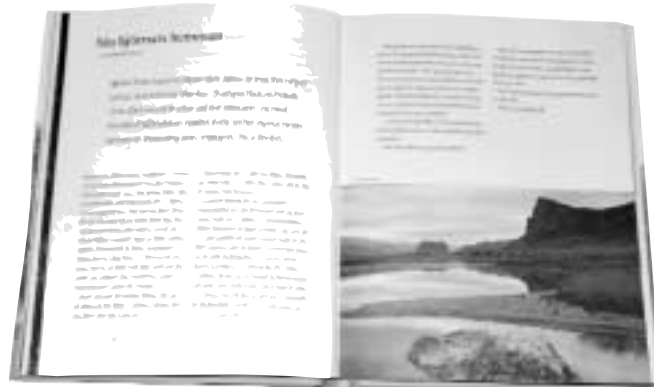
Ambitionen är emellertid inte bara att skildra något av de bästa inom svensk ekoturism. Boken vill också fungera som en reseledare, som ställer de besvärliga frågorna. Mellan reseskildringarna finns därför bakgrundstexter om ekoturism som näring, internationella ut-

blickar, en genomgång av Naturens Bästa och andra märkningar, synpunkter från forskare och ett besök i vår nyaste nationalpark – Fulu-fjället där turism och naturvård ska samsas.

Rena semestern är en milstolpe för svensk ekoturism. Att boken har sålt i över 20 000

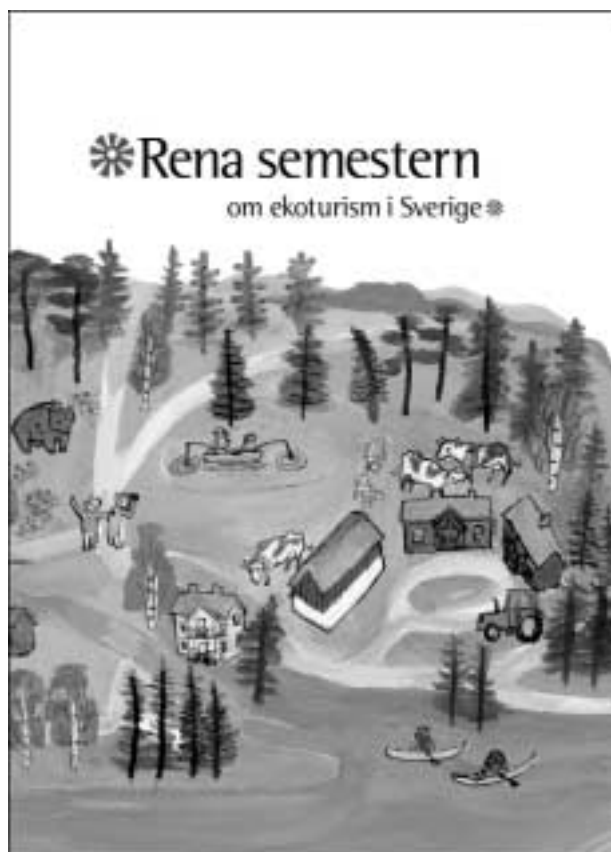
exemplar visar att intresset för svensk ekoturism fortsätter att växa. Dessutom presenteras, granskas och utvärderas Naturens Bästa för första gången. Slutomdömet summeras i orden "som rookie – inte helt färdig, men lovande".

Boken är helt enkelt ett måste för alla

"Rena semestern är en milstolpe för svensk ekoturism"

som arbetar med ekoturism, och ett värdefullt bidrag till landets olika turismutbildningar. Dessutom är den en inspirationskälla för dig som vill uppleva ekoturism på riktigt. Läs den!

Här kan du köpa Rena semestern!

- Alla företagsmedlemmar i Ekoturismföreningen, som betalar 600 kronor eller mer, får ett exemplar av boken utan kostnad direkt i brevlådan.
- Övriga medlemmar i Ekoturismföreningen kan köpa Rena semestern för 149 kronor, vilket inkluderar moms och porto. Läs mer om hur du beställer på www.ekoturism.org
- Dessutom går boken att köpa i SNF:s Naturbutik för 249 kronor (medlemmar i SNF – 199 kronor). Läs mer på www.snf.se

Sälj Rena semestern till dina gäster!

En ekoturismmärkning kräver medvetna resenärer. Rena semestern bidrar till detta. Ekoturismföreningens företagsmedlemmar erbjuds därför möjligheten att bli återförsäljare av Rena semestern. Med en marginal på drygt en hundralapp, får du möjlighet att sälja boken till dina gäster för bokhandelspriset 249 kronor. Utnyttja det!

Investerar därför en tusenlapp, tjäna lika mycket och bidra till att skapa medvetna gäster. Kunniga resenärer, som bland vänner och bekanta rekommenderar svensk ekoturism, är sannolikt vår viktigaste marknadsföringskanal.

Kontakta Anna Hemlin på Svenska Naturskyddsföreningen för mer information. Ring 08 – 702 65 03 eller mejla till anna.hemlin@snf.se

Jaga inte kvantitet – sikta på kvalitet

För ett år sedan lanserade Äventyrsresor sin nya webbplats. Både i utvecklingen av den nya sajten, och i det efterföljande utvärderingsarbetet har webbsidans statistikprogram spelat en viktig roll. Safari ringde upp Gösta Westin, IT-ansvarig på Äventyrsresor, och frågade hur.

- Numera har nästan alla arrangörer en egen webbsida, men väldigt få utvärderar hur en av företagets viktigaste marknadsföringskanaler fungerar i praktiken. Ofta nöjer man sig med att läsa av antalet besökare varje månad och stannar där, inleder Gösta Westin och fortsätter.

- Men i stort sett alla statistikprogram kan ge mycket mer information om vem som besöker sidan, hur länge de stannar, vilka sidor som är populärast, hur man surfar fram och hur besökaren hittade dit.

- I snitt ägnar vi ett par timmar per månad åt webbstatistik. Ofta handlar det om att utvärdera annonskampanjer eller som nyligen effekten av ett program om Afrikas bergsgorillor i När & Fjärran. Ett TV-program märks och vid ett sådant tillfälle kan det vara värt att studera besöksfrekvensen för varje timme. Dessutom passade vi självfallet på att lägga ut en blänkare på förstasidan om just gorillaresor, berättar Gösta Westin.

I webbsammanhang diskuteras ofta begrepp som unika besökare, träffar och deras synonymer på engelska. Faktum är att detta fortfarande är en djungel och att många ofta jämför päron med morötter.

Dessutom menar Gösta Westin att man inte ska stirra sig blind på antalet besökare.

- **Rena besöksiffror är utmärkta, men ska användas med urskiljning** och främst internt. Viktigast är de långsiktiga trenderna, när man kan jämföra en månad med samma månad året tidigare.

- Men det finns ingen anledning att jaga kvantitet när det som krävs är kvalitet. Därför vill vi på Äventyrsresor veta hur länge surfaren stannar på sidan och vad man gör. Besökaren som stannar mindre än en minut är knappast någon potentiell kund och därför mindre intressant. Vad som kan skapa en bokning är när en surfare stannar två minuter eller längre.

Många gratisprogram saknar information om hur många som "vänder i dörren" eller vad surfaren gör på sidan. Ett sätt att ändå få en uppfattning om vad som händer på sidan, är att jämföra antalet besökare med hur många sidor som beskådas, och sedan se hur detta snittvärde förändras över tiden. Ett lågt antal sidor per besökare kan också tyda på att förstasidan är ointressant och/eller svårnavigerad. En annan förklaring kan vara att många besökare inte kommer via

välkomstsidan, utan med hjälp av en sökmotor landar direkt på en undersida, som i sin tur inte lockar besökaren att stanna kvar.

- **Dessutom visar webbstatistiken** varifrån besökaren kommer och där utvärderar vi bland annat hur vårt samarbete med partners som exempelvis Haglöfs fungerar. Dessutom håller vi koll på de viktigaste sökmotorerna, och ser hur våra ansträngningar att förbättra vår webbsidas positionering mot olika sökmotorer faller ut, förklarar Gösta Westin.

Även information om vilken sida som besökaren surfar ut ifrån, kan ge värdefulla tips. Om någon enskild sida är överrepresenterad, kan det tyda på att den är speciellt ointressant eller att navigationen är krånglig.

- **Vi var lite oroliga** när vi förra året införde en förstasida, där besökaren måste välja mellan privatresor eller företagsarrangemang. Men genom att studera statistikken kan vi nu se att detta vägval har höjt kvaliteten på besöken och underlättar för våra kunder att hitta rätt, avslutar Gösta Westin.

Per Jiborn

Foto: Äventyrsresor

Sju webbtips från Äventyrsresor

1. Använd statistikprogrammet - där finns ofta mer information än du tror.
2. Utvärdera via webben olika marknadsföringsinsatser, som annonser eller uppmärksamhet i media.
3. Nöj dig inte med ett gratisprogram. Kräv ett bra statistikprogram från ditt webbhotell, och det ska ingå i priset.
4. Ta reda på vad dina besökare gör och hur länge de stannar på din sajt. Tio besökare som överväger en resa, är avsevärt bättre än tusen besökare som vänder i dörren.
5. Gräv inte ner dig i statistiken. Satsa istället din arbetstid på att analysera de långsiktiga trenderna.
6. Dra inga slutsatser av ett litet statistiskt underlag.
7. Titta in på vår webbsida www.aventyrresor.se

Fler svenska myskoxar

De totala myskoxarna som lever på gränsen mellan Sverige och Norge i Västra Härjedalen skall bli fler! Rutilus Ekokonsult driver under våren ett projekt som syftar till att finna habitat för ytterligare myskoxar.

Antalet förväntas stiga från nio till trettio och detta gör att fler eller större områden måste nyttjas av myskoxarna. Under våren kommer djur att planteras ut för att ge nytt blod till den starkt inavlade flocken. Ansträngningen hoppas ge en knuff i rätt riktning för att vända den negativa trenden som rått under senare år. Johan Nyqvist på Rutilus är just hemkommen från den första fältperioden.

– Vad jag kunde se finns det idag nio djur, och de är extremt sårbara, menar Johan Nyqvist. Då markägar- och nyttjarkonflikter varit heta ämnen beträffande myskoxarna tidigare, då de som mest var trettiofyra stycken, tyckte Rutilus att det skulle vara på sin plats att undersöka myskoxarnas förutsättningar i den svenska fjällkedjan, närmare bestämt i Västra Härjedalen.

Gammal och ny teknik visar vägen

Områden som stämmer med de krav en myskoxe har på bland annat höjd, vegetation och snödjup kommer att identifieras, och de kommer att granskas ytterligare för att hitta de platser som passar bäst ur både myskoxens och omgivningens perspektiv. Tidigare har framför allt privata markägare störts av myskoxar, då de gärna betar runt fåbodvallar och liknande, men även stugbyar och renägare har haft vissa problem. Myskoxar låter sig inte stoppas av stängsel, och därför kan de om de är i närheten av t ex. renskilningshägn välla bekymmer. Detta kommer att tas med i beräkningarna när nya områden föreslås. Digital teknik så som GIS kommer att inlemmas med gammal hederlig inventeringsmetodik för att karaktärisera och peka ut områden.

Skydd av hela ekosystemet

Om myskoxen tillåts stärka sin nu tynande tillvaro kan den komma att tjäna som en "paraply-art". Genom det skydd den åtnjuter kan den skydda andra arter och hela det känsliga fjälleskosystemet. Dessutom kan Västra Härjedalen, som idag är en stark turistdestination, ytterligare stärka sitt anseende och rykte om att ha intressant och vacker natur.

Men myskoxarna är känsliga varelser, som på grund av sin extrema arktiska anpassning lever på sin absoluta gräns under vintern, då den i stort sett varken äter eller rör på sig. Därför kostar störningar mycket energi under den här tiden, och eventuella turistiska evenemang måste utföras med stor försiktighet och planering, för att inte stressa djuren. Framtida undersökningar borde ligga till grund för hur turismen skall bedrivas för att bevara arten och resursen.

– Om man över huvud taget skall bedriva någon turismverksamhet med myskoxar måste det röra sig om ekoturism, säger Johan Nyqvist, som vill se en auktorisering av guider, baserad på vetenskapliga undersökningar om myskoxarnas störningskänslighet. – Man slås utav hur lätt det skulle kunna vara att föröda hela populationen när man ser den ensliga flocken mitt på fjället.

Läs mer om myskoxarna på www.rutilus.se

Foto: Staffan Widstrand

Naturens Bästa-företag formar kluster

Ansöka och bli godkänd ekoturismarrangör är ett försat steg. Att börja samarbeta med fler Naturens Bästa företag är ytterligare ett steg. Företag ser nu fördelarna av att tillsammans bli slagkraftiga genom Naturens Bästa. På vissa håll diskuteras ekoturistiska resmål och destinationer.

På ett par ställen i Sverige har det uppstått lokalt samarbete mellan Naturens Bästa företag - så kallad "klusterbildning". Kalla det "kluster" eller vad som helst, men spännande är det när näringsutveckling växer fram spontant i områden där jobben bara blivit allt färre. Naturens Bästa har liksom smittat av sig på grannar och konkurrenter. Ammarnäs har fyra godkända arrangörer och Västjämtland har fem godkända arrangörer som verkar i Valådalens Naturreservat!

I Ammarnäs vill Naturens Bästa-företagen att alla naturturismarrangörer kvalitetsmärks och att bygden ska upplevas som ett ekoturistiskt resmål. I Västjämtland var det en slump i kombination med duktiga förespråkare som gjorde att så många ansökte och blev godkända.

Kvalitetssäkrar en destination

Såväl i Ammarnäs som i Västjämtland bygger samarbetet på att företagen mår om värdet av Naturens Bästa som varumärke för kvalitet och att de använder det i marknadsföringen av områdena. Företagen har genom samarbetet börjat utveckla nya produkter tillsammans. Kombinationer av aktiviteter skapar nya arrangemang. "Ridning till flugfiske på fjället" eller "Hundspann till fjället, skidor till toppen", är exempel på arrangemang där flera företag erbjuder en produkt.

I Ammarnäs pågår ett utvecklingsarbete för bygdens framtid. Där har man tagit fram en marknadsplan för hela byn där Naturens Bästa och ekoturism är självklara verktyg för att skapa lönsam hållbar utveckling. För nyföretagare och inflyttade blir marknadsplanen ovärderlig hjälp för att förstå vad som satsas på och vad som pågår i byn.

Meny av Naturens Bästa-arrangemang

I Västjämtland har Naturens Bästa företagen bjudit bygdens folk att delta i utvecklingen av idéer och genomförandet av arrangemang. Det växer fram en "mänsklig resursbank" där folk anmäler vad de kan och vill vara med på, i turistiska arrange-

ment. Det kan vara guidning till tjäderspel, att visa och berätta bygdens historia eller att leverera lokal mat av hög kvalitet.

- Så här får vi fram alla resurser i bygden och vi kan dra nytta av det. Det leder också till ännu bättre lokal förankring och gynnar den lokala ekonomin. Sen blir det ju bättre kvalitet också, berättar Latti Östlund, arrangemangsansvarig på Valådalens Turiststation.

- På fjällstationen har vi som mål att inom ett år kunna erbjuda 50 Naturens Bästa-arrangemang tillsammans med de andra godkända arrangörerna, fyller platschef Mats-Olov

Berglund i. Vi tror att gästen alltid kommer att ha en anledning att komma tillbaka om vi har en stor härlig meny med Naturens Bästa-arrangemang.

Starkare röst

En erfarenhet som samtliga företag i Naturens Bästa-klustren har, är att myndigheter och andra aktörer lyssnar betydligt mer, och hjälper till mer, när de kommer som en grupp.

- Det är väl ganska självklart att det är så, men man tänkte inte på det lika mycket förut när man jobbade mer själv. Jag underskattade nog kraften i att flera företag går samman och trycker på i olika frågor, berättar Oswald Jonsson, Fjällhästen AB i Ammarnäs.

Ekoturismföreningen märker att klusterbildandet i Naturens Bästa är ett kreativt och resultatgivande sätt att levandegöra varumärket Naturens Bästa på. Det skapar också fler duktiga arrangörer. Därför hjälper föreningen till när företag vill ha hjälp för att få till samverkan.

- Att samarbeta i Naturens Bästa-kluster gör det enkelt och effektivt för oss att hjälpa till med att omsätta idéer och planer. Det ger oss också ovärderlig verklighetsförankring som vi sedan tar med oss vid marknadsföring, kriterieutveckling och lobbying för ekoturism, konstaterar Ekoturismföreningens ordförande Dan Jonasson.

Maria Kjellström

Skogscertifieringen PEFC inte trovärdig

Svenska Naturskyddsföreningen (SNF), Sveriges Ornitologiska Förening (SOF) och Världsnaturfonden WWF varnar för att skogsbrukscertifiering, ett av de effektivare verktygen för skydd av skogens naturvärden, hotas av greenwash. Varningen kommer med anledning av miljöorganisationen FERNs nya rapport Footprints in the forest som granskar skogscertifieringssystem i världen. Rapporten ger hård kritik mot certifieringssystemet PEFC och pekar ut Forest Stewardship Council (FSC) som det mest trovärdiga systemet. Läs hela pressmeddelande på www.wwf.se

Foto: Håkan Vargas Sundberg

Grattis Vargas Vildmarks-lodge!

Safari vill skicka ett stort grattis till Vargas Vildmarks-lodge i Hälsingland som fått Årets miljöpris av Bollnäs Naturskyddsförening. Extra roligt är det när en av arrangörerna inom Naturens Bästa får välförtjänt uppmärksamhet för sin strävan att ge gästerna en upplevelse med hög kvalitet på alla nivåer.

Så här lyder motiveringen:

Vargas Vildmarks-lodge har som affärsidé att ge människor upplevelser av svensk natur, vilken bedrivs inom ramen för ekoturism. Ett besök på Vargas ger - förutom god mat och vackert boende - också kunskap och känsla för de naturvärden som omger oss. Genom sina bildvisningar och utflykter och sitt sätt att möta gäster, förmedlas dagligdags ett miljö- och naturvårdstänkande. Anläggningen har också välförtjänt tilldelats miljö- och kvalitetsmärkningen "Den Gröna Nyckeln" och även Svenska Ekoturismföreningens certifiering "Naturens Bästa".

Vild Mat – hjälpreda för Ekoturismföretag

I förra numret av Safari kunde vi läsa om Ekotopia AB i Aneby, som jobbar med att lyfta fram utomhusmatlagningen på olika sätt. Safari har intervjuat Eva-Karin Kronquist, ny projektledare på Ekotopia.

Vad går matprojektet ut på?

Syftet med projektet är att tydliggöra och skapa nya mervärden kring kopplingen mellan mat och hälsa/miljö. "Vild Mat" passar synnerligen väl in i den målsättningen. Vad kan vara bättre för hälsan än att äta mat utomhus i samband med fysisk aktivitet? Att råvaran dessutom är lokalt inköpt, lokalt producerad, kravmärkt eller direkt hämtad i naturen – vilt, fisk, örter, bär, svamp – minimerar den negativa miljöpåverkan av transporter.

Vad görs i projektet och på vilket sätt gagnar det våra medlemsföretag?

En del i projektarbetet är att ta fram en handbok, "Guide för Vild Mat". I den ska det finnas exempel på livsmedelshandling i olika aktiviteter – långritt i fjällen, kajakturer i skärgården etc. Företagen får veta vilka regler som gäller för den egna utomhusmatlagningen. De ska också få tips på lämplig utrustning för transporter, förvaring och tillagning. Gärna också maträtter – god, lyxig mat – som går att

laga utomhus till 10-15 personer.

Vår förhoppning är att Livsmedelsverket ska godkänna guiden så att den kan användas både av företagare och av livsmedelsansvariga i kommuner. Om alla använder samma underlag minimeras risken för olika tolkningar av regelverket.

Jobbar ni bara med Livsmedelsverkets regler?

Nej, vi vill "lyfta" utomhusmatlagningen – eller Vild Mat, som är vårt arbetsnamn, högre än så. Sverige ska lanseras som ekoturistiskt resmål och då ska det bästa av svensk natur och svensk turism visas. Givetvis ska också maten ingå i marknadsföringen och då ska den verkligen vara det bästa vi kan erbjuda. Naturliga råvaror, vilt, närproducerat, kravmärkt och rätter med lokal förankring – allt i en kombination som ger känslan och smaken av lyxig, lycklig vild mat.....

Just nu intervjuar vi naturturismföretag för att få veta hur hanteringen av mat sker rent praktiskt. De svar vi får ligger i första

hand till grund för handboken, men vi får också annan information, exempelvis behov av utbildning. Ekotopia planerar att i höst genomföra en första utbildning i ämnet utomhusmat. Vi ska också marknadsföra "Vild Mat" genom aktiviteter på Ekotopia – en idé är att utse "Årets vildmarkskock", eller ska det heta "Den Vilde Kocken"? Mer information hittar du på www.ekotopia.se

Vill Ni hjälpa till i projektet genom att delta i enkätundersökningen? Kontakta Eva-Karin Kronquist på tel. 070-303 62 97 eller e-post: eva-karin.kronquist@ekotopia.se

Projektet "Kompetenscentrum Ekotopia – för nya former av värdeskapande kring mat" är delfinansierat av Europeiska unionen, Regionala utvecklingsfonden, EG:s strukturfonder.

Foto: Staffan Widstrand

Rött ljus för ål och torsk

Nu lanserar WWF den tredje upplagan av konsumentguiden "Fisk till middag". Läget för många matfiskar är fortfarande kritiskt. I 2004 års upplaga får både torsken och ålen rött ljus. Rött ljus gäller liksom tidigare för torsk och bläfenad tonfisk. Ny på rödlistan är ålen som är hårt trängd i hela Europa. Guiden är en del i Världsnaturfondens arbete för ett långsiktigt uthålligt fiske baserat på vad ekosystemen tål.

Läs mer på www.wwf.se

Illustration: Lene Due-Jensen